

Teachers' and Students' Opinions about Cursive Handwriting

Derya ARSLAN

Mehmet Akif Ersoy University, Faculty of Education

Havva ILGIN

Mehmet Akif Ersoy University, Social Sciences Institute

Abstract

The purpose of this study is to identify the opinions of the fourth-grade students who started the first-grade with cursive handwriting and their primary school teachers and branch teachers about handwriting. This is a qualitative study. The research was done in one of the primary schools in Denizli during the first semester of 2008-2009 education year. In this study convenience sampling method which was one of the purposive sampling methods was used. The sample was branch teachers (n=9) and primary school teachers (n=10) and fourth grade students (n=41). In the research, interview, one of the qualitative research data collection technique was used. Students commonly think that writing is an obligation. Both teachers and students name cursive and manuscript handwriting in different ways. Teachers support the idea of starting the first grade with manuscript handwriting.

Key Words: *Handwriting styles, teaching handwriting, cursive handwriting, manuscript handwriting.*

SUMMARY

With the 2005 Primary School Curriculum, first grade students in primary schools learn to write with cursive handwriting. These students starting with cursive handwriting continue the fourth-grade during the 2008-2009 education year. In the fourth-grade English, Computer, Religious Culture and Moral Knowledge and Traffic lessons are carried by branch teachers. In the class, the teacher is an important model for the students in cursive handwriting. Although the primary school teachers take three credit "handwriting course" in their undergraduate programs, there are still some problems. Branch teachers departments except for Turkish Teachers don't take a course related to teaching handwriting. That's why there are some problems with teaching cursive handwriting.

PURPOSE

In the literature, it can be seen that there is no study related to opinions of the students, primary school teachers and branch teachers about use of handwriting. The purpose of this study is to identify the opinions of the fourth-grade students who started

the first-grade with cursive handwriting and their primary school teachers and branch teachers about handwriting.

METHOD

A qualitative research design was used to collect data. The study was conducted in one of the primary schools in Denizli during the first semester of 2008-2009 education year. In this study convenience sampling method which was one of the purposive sampling methods was used. The sample was primary school (n=10) and branch (n=10) teachers and fourth grade students (n=41). In the research, interview, one of the qualitative research data collection technique was used. In order to provide internal validity, students, primary school and branch teachers were interviewed. The interview form of primary school teachers consists of 9 semi-structured questions and the form of branch teachers consist of 11 semi-structured questions. The first seven questions of primary school teachers' and branch teachers' forms are common. The interview form of the students includes 10 semi-structured questions. Frequency was used to analyze the data.

FINDINGS

Generally, teachers and students think that writing is an obligation. They name the cursive and manuscript handwriting in different ways. There was no wholeness in this classification. It was identified that primary school teachers, religious culture and moral knowledge, music and traffic teachers wanted them to use cursive handwriting. But on the other hand teachers support the idea that the students should start the first grade with manuscript handwriting.

DISCUSSION & CONCLUSION

The fourth-grade students and their class teachers' write with cursive handwriting. The use of manuscript handwriting by branch teachers in branch lessons will start to cause a confusion about handwriting in students' minds. The changes in the primary school curricula can be reflected to the teacher training programs. Seminars can be given to branch teachers.

Öğretmen ve Öğrencilerin Bitişik Eğik Yazı ile İlgili Görüşleri

Derya ARSLAN

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Havva ILGIN

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Özet

Bu araştırmanın amacı ilk kez birinci sınıfa bitişik eğik yazıyla başlayan dördüncü sınıf öğrencileri ile okulda görev yapan sınıf ve branş öğretmenlerinin yazı biçimleri ile ilgili görüşlerini belirlemektir. Tarama modelinde nitel bir çalışmadır. Araştırma 2008-2009 eğitim-öğretim yılı birinci döneminde Denizli ili ilköğretim okullarından birinde uygulanmıştır. Araştırmada amaçlı örnekleme çeşitlerinden biri olan kolay ulaşılabilir durum örnekleme kullanılmıştır. İlköğretim okulu branş (n=9) ve sınıf öğretmenleri (n=10) ile dördüncü sınıf öğrencileri (n=41) araştırmanın örnekleimidir. Araştırmada, nitel araştırma veri toplama yöntemlerinden, görüşme kullanılmıştır. Öğretmen ve öğrenciler genel olarak yazı yazmayı bir zorunluluk olarak görmektedir. Öğrenciler bitişik eğik ve dik temel yazıyı farklı şekillerde adlandırmaktadır. Öğretmenler birinci sınıfta dik temel yazı ile başlanması gerektiğini savunmaktadır.

Anahtar Sözcükler: Yazı biçimleri, yazı öğretimi, bitişik eğik yazı, dik temel yazı

Yazma, yirmi birinci yüzyıla girerken kişisel ve toplumsal açılarından önemini korumaya devam etmektedir. Diğer öğrenme alanlarında olduğu gibi yazma alanında da öğretim süreci kazanım ve geliştirme olmak üzere iki aşamalıdır. Kazanım aşaması temel bilgilerin öğrenilmesi ve becerilerin kullanılacak düzeyde elde edilmesi yani harflerin, sözcüklerin, cümlelerin ne olduğunu ve nasıl yazılacağını öğrenmeyle ilgilidir. Kazanılan becerilerin etkili bir yazılı anlatımda kullanılması da geliştirme sürecidir (Akyol; 2006).

Yazı yazmanın kazanım aşaması, öğretim ile geliştirilen psiko-motor bir beceridir. Hamstra-Bletz ve Blöte (1993)'ye göre çocuklara yazı yazmanın belli kuralları olduğu gerçeği fark ettirilir ve çocuklar uygulamayla, el yazısını kültürlerinin kurallarına göre üretmeyi öğrenirler. Dolayısıyla belirtilen kurallar ve kültür yazı öğretim programlarının da oluşturulmasına katkı sağlamaktadır.

Yazı öğretimi, Türkçe Programında yer alan esaslara ve yazı biçimlerine göre, ilköğretim birinci sınıfta başlamaktadır. 1981 Türkçe programına göre birinci sınıfta dik

temel yazı (MEB İlköğretim Okulu Ders Kitapları 1. Sınıf, 2000), ikinci sınıfın ikinci döneminde bitişik eğik yazı öğretilmiştir (MEB İlköğretim Okulu Ders Kitapları 2. Sınıf, 2000). 2005 ilköğretim (1 - 5. Sınıflar) programı ile 2005 - 2006 eğitim yılından itibaren öğrenciler sadece bitişik eğik yazı ile yazmayı öğrenmektedir. Programda öğrencilerin, dik temel harflerin ardından bitişik eğik yazıya geçişte güçlük çektikleri ve bu nedenle ilkokuma yazma öğretimine bitişik eğik yazı ile başladığı belirtilmektedir (İlköğretim Türkçe Dersi 1 - 5. Sınıflar Öğretim Programı ve Kılavuzu, 2005). Bununla birlikte birinci sınıfta bitişik eğik yazı ile başladığı için öğrencilerin bundan sonraki öğrenim hayatlarında da bitişik eğik yazı kullanmaları tasarlanmaktadır.

1981 ve 2005 Türkçe Programında öğretilecek harflerin biçimleri verilmektedir. Öğretim sırasında programda verilen harf biçimlerinin dışına çıkılamamaktadır. Dik temel harflerin öğretildiği 1981 Türkçe birinci sınıf programında; çizgi çalışmaları, küçük harfler, büyük harfler, harflerin yapısı, yazılış yönleri ve harf, kelime aralıkları bilgisi bulunmaktadır (MEB İlköğretim Okulu Ders Kitapları 1. Sınıf, 2000). Bitişik eğik yazının öğretilmeye başlandığı ikinci sınıf programında; küçük harflere, büyük harflere, alıştırmaya çalışmalarına, harflerin yazılış ve bağlantı yönlerine yer verilmektedir (MEB İlköğretim Okulu Ders Kitapları 2. Sınıf, 2000). 2005 Türkçe programında ise sadece harflerin bitişik eğik yazı biçimleri verilmektedir (İlköğretim Türkçe Dersi 1 - 5. Sınıflar Öğretim Programı ve Kılavuzu, 2005).

Çeşitli ülkelerde yazı öğretimi farklı anlayışlarla yürütülmektedir. İngiltere ve Amerika Birleşik Devletleri'nde öğrencilere okuma öğretimi yapılmadan anasınıfından itibaren yazı öğretilmektedir (Adams, 1994; Sassoon, 2003). Ana sınıfı ve birinci sınıf düzeyinde önce dik temel harfler verilmekte, ikinci sınıftan itibaren de eğik harflerin öğretilmesine geçilmektedir (Akyol, 2005). Koenko, (1986) bitişik eğik yazının genellikle ikinci sınıfın sonunda ya da üçüncü sınıfta tanıtıldığını belirtmektedir. Örneğin Amerika Birleşik Devletleri okullarında öncelikle dik temel yazı öğretilip ikinci sınıftan itibaren bitişik eğik yazıya geçilmektedir. Bunun yanında Türkiye'de, harfler İlköğretim Türkçe Programında verilen şekliyle öğretilirken İngiltere ve Amerika Birleşik Devletleri'nde farklı kişilerin geliştirdiği farklı yazı biçimleri, okulların tercihlerine bağlı olarak kullanılabilir. Sassoon (2003), yazı biçimi tercihinin bütün okulun kararı olması gerektiğini belirtmektedir. "D'Nealian" ve "Zaner-Bloser" Amerika Birleşik Devletleri'nde kullanılan yazı biçimlerinden ikisidir. "D'Nealian" yazı biçiminde, yazma hareketlerini azaltan eğik temel yazı ile başlanmaktadır, böylelikle öğrencinin bitişik eğik yazıya geçişi kolaylaşmaktadır. Bu yazı biçiminde öğrencinin bitişik eğik yazı ile başlamaması gerektiği vurgulanmaktadır (<http://www.dnealian.com/compare.html>). "Zaner-Bloser" yazı biçiminde öğrenciler birinci sınıfa dik temel yazı ile başlayıp ikinci sınıfa bitişik eğik yazı ile devam etmektedir (<http://www.zaner-bloser.com/educator/products/handwriting>). İki yazıyı öğreten ülkelere, Avustralya da örnek gösterilebilir. 1980'lerin ortasında Avustralya'da geleneksel yazı öğretiminden modern yazı öğretimine geçilmiştir (Ziviani, Watson-Will, 1998).

Avustralya'da geleneksel öğretimde, okul başlangıcında çocuklara daire ve dikey/düşey çizgilerin kullanıldığı "top ve değnek stilinde" yazma, daha sonra bitişik

eğik yazı öğretilmiştir. Modern bitişik eğik yazının kullanılmaya başlanmasıyla birlikte yazı iki temel noktada değişmiştir: Birincisi, dik temel yazı ve bitişik eğik yazı şekillerinde yapılan değişikliklerle birinden diğerine geçiş, bağlantıların basit tanıtımıyla sağlanmaktadır. İkinci değişiklik ise iki yazı formu arasında geçişi kolaylaştırmak için bitişik eğik yazının dairesel değil, oval ve çizgilerin dikey/düşey değil eğimli olmasıdır (Ziviani, Watson-Will, 1998). “Zaner-Bloser” ve “D’Nealian” yazı biçimlerinde de dik temel yazı harfleri, oval ve bitişik eğik yazıya geçişi kolaylaştıracak şekilde öğretilmektedir (<http://www.dnealian.com>, <http://www.zaner-bloser.com>).

Yazı derslerinin amacına ulaşabilmesi için İlköğretim Yazı Programının yanı sıra öğretmenlerin yazı öğretimi bilgileri önemli bir etkidir. İlköğretim birinci sınıfa bitişik eğik yazıyla başlayan öğrenci, sınıf öğretmeninin denetiminde öğrenmeye altıncı sınıfa kadar devam etmektedir. Öte yandan, dördüncü sınıftan başlayarak sınıf öğretmeniyle birlikte branş derslerini, branş öğretmenleri yürütmektedir. İlköğretim birinci sınıfta, sınıf öğretmeni yazı öğretimine başlamaktadır. Sınıf Öğretmenliği programında “İlkokuma ve Yazma Öğretimi” ile birlikte “Yazı Teknikleri” dersi bulunmaktadır. Eğitim fakültelerinin 2006 - 2007 eğitim öğretim yılında değişen öğretmen yetiştirme programları incelendiğinde Sınıf Öğretmenliği programında ikinci sınıfın ikinci döneminde “Yazı Teknikleri” dersi, Türkçe Öğretmenliği programında ise birinci sınıfın birinci döneminde “Yazı Yazma Teknikleri” dersi bulunmaktadır. Ancak diğer branş öğretmenleri yetiştirme programları incelendiğinde “yazı öğretimi” ile ilgili herhangi bir dersin bulunmadığı görülmüştür (Kavak, Aydın ve Altun, 2007). Branş öğretmenliği lisans eğitimi programları içerisinde sadece Türkçe Eğitimi Bölümünde yazı dersi bulunmaktadır.

Yazının psikomotor bir beceri olarak öğretilmesini konu alan araştırmalar; 1981 ilköğretim yazı programını ve 2005 ilköğretim yazı programını esas alanlar şeklinde ikiye ayrılabilir. 1981 yazı programını konu edinen araştırmalarda (Uslu, 1998; Uzar, 1999; Uruş, 2003) yazı öğretimi, yazı programı incelenmektedir. Yazı biçimleri ile ilgili yapılan çalışmaların 2005 programı ile birlikte arttığı görülmektedir. Ses temelli cümle yöntemi ile ilgili görüşleri (Kayıkcı, 2008; Tok, Tok ve Mazi, 2008), ilkokuma yazma öğretim yönteminde (ses temelli cümle yönteminde) karşılaşılan güçlükleri (Acat ve Özsoy, 2006; Engin, 2006; Çevik, 2006; Uğuz, 2006; Turan, Gözler ve Erdoğan, 2007; Şahinel ve Karasu, 2007; Doğan, 2007; Bektaş, 2007; Yıldırım, 2007; Kanmaz, 2007; Yıldırım, 2008) bitişik eğik yazı öğretiminde karşılaşılan güçlükleri ve yazı öğretimi uygulamalarını (Kazu ve Ersözlü, 2006; Başaran, 2006; Bayraktar, 2006; Ocak, Ertürk ve Karaca, 2007; Koç, 2007; Özdemir, 2008) belirlemek amacıyla araştırmalar yapılmıştır. Bunun yanında 2005 Türkçe programını (Korkmaz, 2006) ve birinci sınıf ilkokuma yazma programını (Gülbaş, 2008; Yurduseven, 2007; Durukan ve Alver, 2008) değerlendirme çalışmaları da yapılmıştır. Yapılan araştırmaların çoğunluğunda bitişik eğik yazıya bir bölüm olarak yer verilmiştir, sadece bitişik eğik yazıya ya da yazı öğretimi konu alan araştırmalar sınırlıdır.

Bayraktar (2006) yazının sayfaya yerleştirilmesi, bütün yazı boyunca eğikliğin korunması, yazılı ödevi tamamlarken dikkatli ve özenli davranılması, yazının tamamının okunaklı yazılması, öğrencinin kendine uygun üslup geliştirmesi, el

yazısının estetik beğeni uyandırması konularında olumsuzluklar bulunduğunu belirtmektedir. Kuzu ve Ersözlü (2006) öğretmenlerin, bitişik eğik yazının öğrencilerin yazma hızını arttırdığı konusunda kararsız olduğunu ortaya koymuştur. Turan, Gözler ve Erdoğan (2007), birleştirilmiş sınıf öğretmenlerinin, öğrencilerin doğru ve okunaklı yazarken problemler yaşadıklarını, Başaran (2006) öğrencilerin yazılarındaki eğimin, harflerin yükseklik genişliklerinin uygun olmadığını, Bayraktar (2006), Yurduseven (2007) öğrencilerin bitişik eğik yazı yazmakta zorlandıklarını ortaya koymuştur. Bunun yanında Bektaş (2007), öğrencilerin yazı estetiği açısından dik yazı ve bitişik eğik yazı oranlarının birbirine yakın olduğunu ve öğrencilerinin standart bir bitişik eğik yazı yazıp yazamadıkları sorusuna öğretmenlerin % 48'inin evet, % 47'sinin kısmen yanıtını verdiğini bulmuştur. Bunun yanında Özdemir (2008) bitişik eğik yazının akıcı ve kesintisiz olmasından dolayı yazma hızını artırdığını ve harflerin doğru yazımını desteklediğini ortaya koymuştur. Turan, Gözler ve Erdoğan (2007), Kuzu ve Ersözlü (2006), Acat ve Özsoy (2006), Durukan ve Alver (2008), Yıldırım (2008) yaptıkları araştırmalarda sınıf öğretmenlerinin bitişik eğik yazı öğretimi ile ilgili bilgi eksikliğinin olduğunu ortaya koymuştur.

Zaner-Bloser (1993), Rubin ve Henderson (1982), Stein (1990) öğretmenlere ileti yoluyla gönderdikleri anketlerle (Akt: Graham, Weintraub, 1996), Graham, Harris, Mason, Fink-Chorzempa, Moran, Saddler (2008), yaptıkları ulusal araştırmalarında, öğretmenlerin yazı öğretimi ile ilgili görüşlerini çalışmışlardır. Graham ve arkadaşlarının (2008) yaptığı araştırmaya göre sınıf öğretmenleri, dik temel yazının okulöncesi eğitim sırasında ya da birinci sınıfta, bitişik eğik yazının ise ilköğretim ikinci ya da üçüncü sınıfta öğretilmesi gerektiğini düşünmektedir. Bunun yanında veli görüşlerinin alındığı çalışmalar da bulunmaktadır. Renaud, Groff (1966), velilerin öğrencilere birinci ve ikinci sınıfta dik temel yazı, diğer sınıflarda ise bitişik eğik öğretilmesini istediklerini belirlemiştir.

Yapılan çalışmalar incelendiğinde; öğrencilerin, sınıf öğretmenlerinin ve branş öğretmenlerinin yazı biçimleri ile ilgili görüşlerini araştıran çalışmaların az yapıldığı görülmektedir. Bunun yanında öğretmenlerle yapılan çalışmaların genellikle sınıf öğretmenleriyle yapıldığı da belirlenmiştir. Ayrıca 2005 programıyla birinci sınıfa başlayan öğrenciler, 2008 - 2009 eğitim yılında dördüncü sınıfa devam etmektedir. İlköğretim dördüncü sınıf öğrencilerinin, sınıf öğretmenlerinin ve branş öğretmenlerinin yazı biçimleri ile ilgili görüşleri, uygulamada nelerle karşılaştıkları araştırılması gereken önemli bir konudur. Böylelikle yazı öğrenimine bitişik eğik yazıyla başlayan öğrencilerin ilköğretim 6, 7 ve 8. sınıfta ya da lisede karşılaşılabileceği problemler önceden belirlenerek çözüm önerileri geliştirilebilecektir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı sınıf ve branş öğretmenleri ile ilk kez birinci sınıfa bitişik eğik yazıyla başlayan ilköğretim dördüncü sınıf öğrencilerinin yazı biçimleri ile ilgili görüşlerini belirlemektir.

YÖNTEM

Bu araştırmada, sınıf öğretmenleri ve branş öğretmenleri ile ilk kez bitişik eğik yazı kullanmaya başlayan ilköğretim dördüncü sınıf öğrencilerinin yazı biçimleri ile ilgili görüşlerini belirlemek amacıyla, tarama modeli kullanılmıştır. Araştırma tarama modelinde nitel bir çalışmadır.

Çalışma Grubu

Araştırmada amaçlı örnekleme çeşitlerinden biri olan kolay ulaşılabilir durum örnekleme (Yıldırım, Şimşek; 2005) kullanılmıştır. 2005 İlköğretim Programı (1-5. Sınıflar) Türkiye genelinde 2005 - 2006 eğitim yılında uygulanmaya başlanmıştır. Bu nedenle amaçlı örnekleme, bitişik eğik yazıyı birinci sınıfta ilk kez kullanan, 2008 - 2009 eğitim yılında dördüncü sınıfa devam eden ilköğretim dördüncü sınıf öğrencileri ve öğretmenleri arasından seçilmiştir.

Araştırma 2008 - 2009 eğitim-öğretim yılı birinci döneminde Denizli ili ilköğretim okullarından birinde uygulanmıştır. İlköğretim okulu branş (n=9) ve sınıf öğretmenleri (n=10) ile dördüncü sınıf öğrencileri (n=41) araştırmanın örneklemdir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada, nitel araştırma veri toplama yöntemlerinden, görüşme kullanılmıştır. Araştırmada, araştırmacılar tarafından geliştirilen biri öğretmen, diğeri öğrenci görüşme olmak üzere yarı yapılandırılmış sorulardan oluşan iki görüşme formu kullanılmıştır. Öğretmen ve öğrencilerle görüşülmüş, alan taraması yapılmış ve yarı yapılandırılmış görüşme soruları oluşturulmuştur. Öğrenci ve öğretmenlerle görüşülerek ön denemesi yapılmış, anlaşılmayan sorularda değişiklik yapılmıştır. Öğrenci görüşme formu 10, sınıf öğretmenlerinin görüşme formu 9 ve branş öğretmenlerinin görüşme formu 11 yarı yapılandırılmış sorudan oluşmaktadır. Sınıf ve branş öğretmenlerinin ilk yedi sorusu ortak sorulardır.

Araştırmada iç geçerliliği sağlamak amacıyla çeşitleme (Purcell-Gates, 2004; Yıldırım, Şimşek, 2005) kullanılmıştır. Gerçeğin farklı yönlerini ve oluşumlarını öğrenebilmek için araştırmacı, araştırdığı olay ve olguya ilişkin farklı bakış açılarını, farklı anlamları, farklı göstergeleri ve kaynakları ortaya çıkarmalıdır (Yıldırım, Şimşek, 2005; 267). Bu nedenle yazı biçimleri ile ilgili sadece sınıf öğretmenleriyle değil branş öğretmenleri ve dördüncü sınıf öğrencileriyle de görüşülmüştür. Böylelikle farklı özelliklere sahip katılımcıların araştırmaya dâhil edilmesi ile veri kaynakları çeşitlendirilmiştir.

Verilerin Toplanması ve Analizi

İkinci araştırmacı öğrencilerle yaptığı görüşmelerde ses kayıt cihazı kullanmıştır. Veri kaybını önlemek ve verilerin güvenilirliğini sağlamak amacıyla görüşmeler ses kayıt cihazına kayıt edilmiştir. İkinci araştırmacı öğretmenlerle yüz yüze yaptığı görüşmeleri

yazarak kaydetmiştir. Öğretmenlerin görüşme sırasında rahat yanıt veremeyeceği düşünülerek kayıt cihazı kullanılmamıştır.

Görüşmeler, ikinci araştırmacı tarafından yapılırken, verilerin çözümlemesi birinci araştırmacı tarafından betimsel analiz kullanılarak çözümlenmiştir. Betimsel analizde görüşülen ya da gözlenen bireylerin görüşlerini çarpıcı bir biçimde yansıtmak amacıyla doğrudan alıntılara sık sık yer verilmiştir (Yıldırım ve Şimşek, 2005). Temalar, araştırma sırasında, öğretmen ve öğrencilere yöneltilen sorular gruplandırılarak oluşturulmuştur.

Ses kaydı yapılan öğrenci görüşmeleri, dinlenerek kâğıda aktarılmıştır. Öğrencilerin verdiği yanıtlar Excel dosyasında, aynı soruların yanıtları alt alta gelecek şekilde yazılmıştır, daha sonra her bir soruya verilen yanıtlar ayrı Word dosyalarına aktarılmıştır. Öğretmenlerin her bir soruya verdiği yanıtlar da Word dosyalarında alt alta yazılmıştır. Öğretmen ve öğrenci görüşmeleri sonucunda ulaşılan yanıtlar içerisinde, birbirine benzeyen ya da birbirine yakın olan yanıtlar alt tema ve kategorilerde toplanmış, frekansları belirlenmiştir. Uzman incelemesi ve teyit incelemesi (Yıldırım ve Şimşek, 2005) iki uzman tarafından yapılmıştır ve uzmanların önerileri doğrultusunda araştırma yeniden yapılandırılmıştır.

BULGULAR ve YORUM

Öğrenci ve öğretmen görüşme sorularının analizleri sonucunda ulaşılan temalar Çizelge 1.'de verilmiştir.

Çizelge 1.

Öğrenci ve öğretmen görüşmelerinin analizinden elde edilen temalar

<i>Öğrenci</i>	<i>Ortak Temalar</i>	<i>Öğretmen</i>
<i>Yazı biçimleri bilgisi</i>	<i>Yazının Kullanılması</i>	<i>Yazı biçimi ile ilgili düşünceler</i>
<i>Model alma</i>	<i>Yazı yazma ile ilgili duygular</i>	
<i>Öğretmen etkisi</i>	<i>Yazı biçimi tercihleri</i>	

Yazı biçimi ile ilgili düşünceler sadece öğretmenlere, yazı biçimleri bilgisi, model alma ve öğretmen etkisi sadece öğrencilere ait temalardır. Yazının kullanılması, yazı yazma ile ilgili duygular, yazı biçimi tercihleri temaları öğrenci ve öğretmenlerin ortak temalarıdır.

“Yazının Kullanılması” Temasından Elde Edilen Bulgular ve Yorum

“Yazının Kullanılması” teması altında görüşmelerin analizi sonucunda ortaya çıkan alt temalar Çizelge 2.'de gösterilmiştir.

Çizelge 2.
"Yazının Kullanılması" temasının alt temaları

Öğrenci	f	f	Öğretmen
ödev verildiği için	16	7	Zorunluluk
bilgi kazanmak için	10	7	duygu ve düşüncelerini ifade
sevdiği için	5	5	mesleki nedenlerle
Derste	4	4	kalıcı olduğu için
Zorunluluk	4		
çalışmak için	3		
meslek sahibi olmak için	3		
özel amaçla	3		

Öğrencilerden yazı yazma nedenlerini açıklamaları istenmiştir. Öğrencilerin 16'sının ödev verildiği için, 10'unun bilgi kazanmak için, 5'inin sevdiği için, 4'ünün derste, 4'ünün zorunluluktan, 3'ünün çalışmak için, 3'ünün meslek sahibi olmak için, 3'ünün özel amaçla yazı yazdıkları belirlenmiştir.

Öğretmenlerin 7'sinin zorunluluktan, 7'sinin duygu ve düşüncelerini ifade etmek için, 5'inin mesleki nedenlerle, 4'ünün kalıcı olduğu için yazı yazdığı belirlenmiştir. Örneğin öğretmenlerden biri; "gerekli evrakları doldurmak için yazdığını" söyleyerek "mesleki nedenlerle" yazı yazdığını belirtmektedir. Bir diğer öğretmen; "not almak, öğrendiklerimi unutmamak, hoşuma giden etkinlikleri, şiirleri yazar ve saklarım." diyerek "kalıcı olduğu" için yazı yazdığını açıklamaktadır. Öğrencilerin çoğunluğunun günlük yaşamda zorunlu olmadıkça yazı yazmadıkları söylenebilir.

"Yazı Yazma İle İlgili Duygular" Temasından Elde Edilen Bulgular ve Yorum

Öğrencilerin tamamının yazı yazmayı sevdiği belirlenmiştir. Öğretmenlerin 9'unun yazı yazmayı sevmediği, 6'sının yazı yazmayı sevdiği ve 4'ünün bazen yazı yazmayı sevdiği belirlenmiştir. Öğretmenlerden biri; "Mecbur olmadığım zamanlarda, istediklerimi yazarım, istediğim zaman." sözleriyle, "bazen yazı yazmayı sevdiğini" belirtmektedir. Bazen yazı yazmayı sevdiğini belirten öğretmenlerin zorunlu olmadıkların da yazı yazmayı sevdiği görülmektedir. Bir diğer öğretmen ise; "Severim, düzgün yazmak için özen gösteririm." diyerek, "yazı yazmayı sevdiğini" açıklamaktadır. Öğrencilerin yazı yazmayı sevdiği, öğretmenlerin ise yazı yazmayı sevmediği söylenebilir.

Öğrencilerden kendi yazılarını değerlendirmeleri istenmiştir. Öğrencilerin 19'u yazılarını iyi, 11'i yazılarını güzel, 6'sı yazılarını orta, 2'si yazılarını çok güzel, 1'i yazısını çirkin, 1'i yazısını biraz güzel bulmaktadır. Öğrenciler, genel olarak yazılarının "iyi" olduğunu belirtmektedir.

“Yazı Biçimi Tercihleri” Temasından Elde Edilen Bulgular ve Yorum

“Yazı Biçimi Tercihleri” teması altında görüşmelerin analizi sonucunda ortaya çıkan alt temalar ve kategoriler Çizelge 3.’te gösterilmiştir.

Çizelge 3.

“Yazı Biçimi Tercihleri” temasının alt tema ve kategorileri

Öğrenci	f	f	Öğretmen(sınıfta)
bitişik eğik yazı	32	13	bitişik eğik yazı
Güzel	13	9	zorunluluk
Kolay	9	3	örnek olma
Seviyor	4	1	rahat
öğretmen model	3		
neden yok	3		
dik temel yazı	7	7	dik temel yazı
Kolay	4	5	alışkanlık
Güzel	2	2	rahat
A sınıfı	1		
iki yazıyı kullanıyorum	2	2	iki yazıyı kullanıyorum
			alışkanlık
			kolaylık
			Öğretmen (günlük yaşamda)
		15	dik temel yazı
		2	bitişik eğik yazı
		2	iki yazıyı kullanıyorum

Öğrencilerin 32’sinin bitişik eğik yazıyla, 7’sinin dik temel yazıyla, 2’sinin iki yazı biçimiyle de yazmak istedikleri belirlenmiştir. Öğrencilere bitişik eğik yazıyı seçme nedenleri sorulmuştur. Öğrencilerin 13’ü güzel yazıldığı için, 9’u kolay yazıldığı için, 4’ü sevdiğinden ve 3’ü öğretmenlerinden dolayı bitişik eğik yazı yazmak istemektedir. Bunun yanında bitişik eğik yazı kullanan ve neden belirtmeyen 3 öğrenci de bulunmaktadır. Öğrenciler, güzel ve kolay yazıldığı için bitişik eğik yazıyı tercih etmektedir. Öğrencilere dik temel yazıyı seçme nedenleri sorulmuştur. Öğrencilerin 4’ü kolay yazıldığı, 2’si güzel yazıldığı ve 1’i A sınıfı olduğu için dik temel yazıyla yazmak istemektedir. Öğrencinin şubesinin adı olan “A” dik temel yazıyla yazıldığı için öğrenci bu yazıyı kullanmak istemektedir. Ayrıca iki öğrenci, iki yazı biçimini de kullanmaktadır. Öğrencilerden biri; “Çünkü eğikle daha hızlı yazıyorum, düzle daha güzel yazıyorum.” sözleriyle “iki yazı biçimini” de kullanma nedenini açıklamaktadır

Sınıfta, öğretmenlerin 13'ünün bitişik eğik yazı, 7'sinin dik temel yazı, 2'sinin iki yazıyı da kullandıkları belirlenmiştir. Sınıfta bitişik eğik yazı kullanmayan öğretmenler önemli orandadır. Bu durum da ileriki sınıflarda öğrencilerin, öğretmenlerini model olarak göremeyeceği anlamına gelebilir. Öğretmenlerden biri; “*Sınıfta bitişik eğik yazı kullanmaya çalışıyorum.*” diyerek, “bitişik eğik yazı” kullandığını belirtmektedir.

Öğretmenler, sınıfta zorunluluktan, örnek olmak için ve rahat olduğu için bitişik eğik yazı kullanmaktadır. Öğretmenlerden biri; “*çocuklara bitişik eğik yazı öğrettiğimiz için onu kullanmak zorundayız.*” diyerek, “bitişik eğik yazıyı zorunluluktan”, bir diğeri; “*Onlara örnek olmak için bitişik eğik yazı yazıyorum.*” diyerek, “bitişik eğik yazıyı örnek olmak için”, diğeri bir öğretmen ise “*Daha pratik, daha genel zaman harcamıyorum.*” sözleriyle “bitişik eğik yazıyı rahat olduğu için” tercih ettiğini açıklamaktadır.

Öğretmenler alışkanlıktan ve rahat olduğu için sınıfta dik temel yazıyı tercih etmektedir. Öğretmenlerden biri; “*İlkokuldan beri kullanıyorum.*” diyerek, “dik temel yazıyı alışkanlıktan”, bir diğeri; “*Dik yazıda kendime özgü bir yazı stilim var. Herkesin kendine özgü bir yazı stiline olması, kişiye özel olması daha güzel. Bitişik yazıda ise farklı şekilde yazma şansımız kalmıyor.*” sözleriyle “dik temel yazıyı rahat olduğu için” tercih ettiğini belirtmektedir.

Öğretmenlerin ikisi sınıfta iki yazı biçimini de kullandıklarını belirtmektedir. İki yazı biçimini de kullanma nedenlerini öğretmenlerden biri; “*Çünkü Türkçe derslerinde bitişik eğik yazmak zevk veriyor ama matematik dersinde ve Fen ve Teknoloji dersinde dik temel harfleri kullanmak daha kolayıma geliyor.*” diyerek, diğeri ise; “*Alışkın olmadığım için bazen düz yazı yazıyorum.*” sözleriyle açıklamaktadır.

Öğretmenlerin kullandıkları yazıyı seçme nedenleri zorunluluk, örnek olma, alışkanlık, rahatlık başlıkları altında toplanmaktadır. Sınıfta iki farklı yazı biçiminin kullanıldığını görmek öğrenci için sıkıntı yaratabilir. Öğrencinin karışık ya da karma bir yazı yazmasına neden olabilir. Bu da ilerleyen sınıflarda yazının “okunabilirliğini” ve “hızını” olumsuz etkileyebilir.

Öğretmenlerin 15'inin dik temel yazıyı, 2'sinin bitişik eğik yazıyı ve 2'sinin iki yazıyı da (bitişik eğik yazı ve dik temel yazı) günlük yaşamlarında kullandıkları belirlenmiştir. Öğretmenler, sürekli olarak dik temel yazıyı kullanmaktadır. Bunun yanında öğretmenlerin dik temel yazı ve bitişik eğik yazıyı farklı kavramlarla adlandırdıkları görülmektedir. Öğretmenler dik temel yazıyı; düz yazı, normal yazı, dik temel yazı, dik temel harfler olarak, bitişik eğik yazıyı ise eğik el yazısı, bitişik eğik yazı ve el yazısı olarak adlandırmaktadır.

“Yazı biçimi ile ilgili düşünceler” Temasından Elde Edilen Bulgular ve Yorum

“Yazı biçimi ile ilgili düşünceler” teması altında görüşmelerin analizi sonucunda ortaya çıkan alt temalar ve kategoriler Çizelge 4., Çizelge 4.1. ve Çizelge 4.2. olmak üzere üç çizelge halinde gösterilmiştir.

Çizelge 4.

"Yazı biçimi ile ilgili düşünceler" temasının alt tema, kategori ve alt kategorileri

Bitişik Eğik Yazı Kullanımı	f
Olumlu	6
bitişik eğik yazı	
Olumsuz	13
dik temel yazı	10
iki yazıda öğretilmeli	2
yazı olmamalı	1

Öğrencilerin birinci sınıfa bitişik eğik yazı ile başlamasına öğretmenlerin 6'sının olumlu, 13'ünün olumsuz baktığı belirlenmiştir. Öğrencilerin birinci sınıfta bitişik eğik yazı kullanmasına olumlu bakan öğretmenler olumlu bakışlarının nedenini programda yer alan gerekçeleri kullanarak açıklamaktadır. Öğretmenlerden biri; *"Bitişik yazı sürekli olduğu için öğrenciler diğer yazıya göre daha rahat yazıyor."* diyerek, bir diğeri; *"Uygun buluyorum çünkü o yaştaki çocukların ince motor kaslarının gelişimine el yazısı uygundur. Ayrıca yurt dışında da eğik yazının başlangıçta çocuklar için uygun olduğunun tespit edildiğini biliyorum."* sözleriyle bitişik eğik yazının birinci sınıfta öğretilmesine "olumlu" bakma nedenini açıklamaktadır.

Bitişik eğik yazının birinci sınıfta kullanılmasına "olumsuz" bakan öğretmenler; bitişik eğik yazıyı öğrenciler için zorlayıcı, yorucu bulmakta ve öğrencilerin yazılarının da düzensiz ve dağınık olduğunu belirtmektedir. Öğretmenlerden biri; *"Çocuklar çok zorlanıyor, çünkü el kasları gelişmediği için birinci sınıfta yazı olmamalı. Sadece okuma olmalı."* sözleriyle, bir diğeri; *"Dik temel yazı olsa daha iyi olur. Öğrencilerin bitişik eğik yazı ile çok çabuk yorulduğu için düzenli bir yazı yazılmıyor. Çocuk yetiştiremediği için bir süre sonra çirkin, dağınık yazmaya başlıyor. Bazıları yazı yazmaktan kaçıyor."* diyerek, birinci sınıfta bitişik eğik yazı öğrenmeye "olumsuz" bakma gerekçesini açıklamaktadır. Öğretmenlerden bir diğeri; *"Gereksiz. Bilimsel olarak el yazısıyla hızlı yazılacağı doğru mu diye bakmak gerekiyor."* sözleriyle, bir diğeri ise *"Olumlu bakmıyorum. Yazıda belli bir zorunluluk olmamalı."* diyerek "olumsuz" bakma nedenini belirtmektedir. İki yazının da öğretilmesi gerektiğini belirten bir öğretmen ise düşüncesinin gerekçesini *"öğretmen iki yazı türünü de öğrenciye öğretmeli. Öğrencinin tercihine bırakmalı."* biçiminde açıklamaktadır.

Öğretmenlere, birinci sınıfta yazı öğretimine hangi yazıyla başlanabileceği sorulmuştur. Öğretmenlerin 10'u dik temel yazı, 6'sı bitişik eğik yazı ile birinci sınıfta yazı öğretimine başlanabileceğini belirtmiştir. Bunun yanında öğretmenlerin 2'si iki yazı biçiminin öğretilmesi ve 1'i de yazının olmaması gerektiğini açıklamıştır. Öğretmenler, birinci sınıfta yazı öğretimine dik temel yazıyla başlanması gerektiğini belirtmektedir.

Öğretmenlerden biri; “*En çok kullanılan yazıyla başlanmalı. Normal yazıyla.*” diyerek, “dik temel yazıyla” yazı öğretimine başlanması gerektiğini, bir diğeri ise “*Temel yazıyla başlanmalı. Bitişik eğik yazı sonra verilmeli.*” sözleriyle yazı öğretiminde “iki yazı biçiminin de öğretilmesi” gerektiğini açıklamaktadır. Yazının birinci sınıfta öğretilmemesi gerektiğini söyleyen öğretmen ise düşüncesinin nedenini “*Birinci sınıfta yazı olmamalı. Sadece okuma olmalı.*” sözleriyle açıklamaktadır.

Sınıf öğretmenlerinin, öğrencilerinin ilköğretim ikinci kademe ya da 4. ve 5. sınıftaki branş derslerinde bitişik eğik yazı yazmaya devam etmeleri konusundaki düşünceleri Çizelge 4.1.’de verilmiştir.

Çizelge 4.1.

"Yazı biçimi ile ilgili düşünceler" temasının alt tema, kategorileri ve alt kategorileri

Sınıf Öğretmeni	f
bitişik eğik yazıya devam edilecek	6
alışkanlıktan	4
zorunluluktan	2
bitişik eğik yazıya belki devam edilecek	3
bitişik eğik yazıya devam edilmeyecek	1

Öğretmenlerin 6’sı öğrencilerinin bitişik eğik yazıya devam edeceklerini, 3’ü öğrencilerinin bitişik eğik yazıya belki devam edeceklerini, 1’i de öğrencilerinin bitişik eğik yazıya devam etmeyeceğini belirtmiştir. Öğrencilerin bitişik eğik yazıya devam etme nedenini; öğretmenlerin 4’ü alışkanlık, 2’si zorunluluk olarak belirtmiştir. Öğretmenlerden biri; “*İlk üç sınıfta alıştıktan sonra düz yazı yazmak öğrencilere daha zor gelecek. Onlar da rahat yazdıkları için bitişik eğik yazı yazmaya devam edecekler. İlk birkaç yıl branş öğretmenlerinin de dikkat etmesi gerekiyor. Veliler dik yazı yazdırıyor, öğrenci bana soruyor. Bitişik eğik yazı mı yazacağım, dik yazı mı? Öğretmenlerin bu konu da dikkatli olması gerekiyor.*” sözleriyle, öğrencilerin bitişik eğik yazıya “alışkanlıktan” dolayı devam edeceğini, bir diğeri öğretmen; “*Programda bitişik eğik yazı var.*” diyerek, öğrencilerin bitişik eğik yazıya “zorunluluktan” dolayı devam edeceğini açıklamaktadır. Sınıf öğretmenleri, öğrencilerin bitişik eğik yazı ile yazmaya alıştıkları için sonrasında dik temel yazı yazmalarının zor olacağını savunmaktadır.

Öğrencilerin bitişik eğik yazıya belki devam edebileceğini savunan öğretmenlerden biri gerekçesini; “*Çünkü ilk üç yıl boyunca o yazıya adapte oldukları için, dik harflerle çirkin yazdığını gören öğrenci bitişik eğik yazıya geri dönebilir.*” sözleriyle açıklamaktadır. Sınıf öğretmenleri 1-5. sınıflar arasında öğrencilerinin bitişik eğik yazı yazmalarını sağlayabilirler. Öğrencilerin yazılarını “değiştirebileceğini” belirten öğretmenlerden biri de görüşünü; “*Öğretmen (branş öğretmeni) kendisi sürekli düz yazı kullandığı için, öğrencilerin yazılarını anlamadığı için. Öğrenciler*

öğretmenlerini model aldığı için. Ben girdiğim sürece devam edecek sonra değişebilir.” sözleriyle belirtmektedir.

Öğretmenlerden biri de öğrencilerin branş derslerinde bitişik eğik yazıya “devam etmeyeceği görüşünü”; “Çünkü branş öğretmenleri bitişik eğik yazıyı anlaşılır bulmuyor. Öğretmenlerin tercihinə göre öğrencilerin hangi yazıyla yazacakları değişecek. İlköğretim 4. ve 5. sınıfta branş öğretmenleri bitişik eğik yazı yazmaya başlasa bile ortaokuldaki öğretmenlerin de bitişik eğik yazı yazması gerekiyor.” sözleriyle açıklamaktadır. Branş öğretmenlerinin yazı biçimi ile ilgili sıkıntılarını sınıf öğretmenleriyle paylaştıkları görülmektedir.

Branş öğretmenlerinin, öğrencilerin yazılarıyla ilgili düşünceleri, derslerde bitişik eğik yazı kullanıp kullanmadıkları, yazıların hızı hakkında düşünceleri Çizelge 4.2.’de verilmiştir.

Çizelge 4.2.

"Yazı biçimi ile ilgili düşünceler" temasının alt tema, kategori ve alt kategorileri

Branş Öğretmeni	f
Okunaklık	
bitişik eğik yazı okunaklı değil	6
bitişik eğik yazıyı güzel buluyorum	2
bitişik eğik yazı hem iyi hem kötü	1
bitişik eğik yazıya devam etme	
devam etmeyeceğim	5
devam edeceğim	4
bitişik eğik yazı hızı	
normal hızda	5
Hızlı	2
erken sınıflarda yavaş ilerleyen sınıflarda hızlı	2

Öğretmenlerin 6’sı öğrencilerin yazılarının okunaklı olmadığını belirtmiştir. Bunun yanında öğretmenlerin 2’si öğrencilerin yazılarını güzel bulduklarını ve 1 öğretmen de öğrenci yazılarının hem iyi hem de kötü olduğunu belirtmiştir. Branş öğretmenlerinden biri; “Bazı el yazılarını anlayamıyorum, okuyamıyorum.” diyerek, bir diğeri de “Yazı yazamıyorlar. Yazılarını okuyamıyorum. Çocuklarda bununla ilgili ikilem var.” sözleriyle öğrencilerin bitişik eğik yazılarını okunaklı bulmadığını açıklamaktadır.

Branş öğretmenlerinden 5’inin bitişik eğik yazıya devam etmeyeceği, 4’ünün bitişik eğik yazıya devam edeceği belirlenmiştir. Branş öğretmenleri, bitişik eğik yazı kullanmayı istememektedir, bitişik eğik yazıyı kullanacaklar ise nasıl yazılacağını bilmemektedir. Branş öğretmenlerinin bitişik eğik yazı öğretimi bilgilerinin yeterli olmadığı söylenebilir. Öğretmenlerden biri “Dik temel harfleri tercih ederim” diyerek,

bitişik eğik yazıya devam etmeyeceğini, bir diğeri ise “Zorunlu olursam kullanırım.”, “Öğrenirsem kullanırım.” sözleriyle bitişik eğik yazı kullanacağını açıklamaktadır.

Bitişik eğik yazı kullanmayacağını belirten öğretmenler kendilerini yeterli görmemektedir ve öğretmenler alışamamayı, becerememeyi gerekçe olarak göstermektedir. Öğretmenlerden biri; “Kişiye özel yazı stiline güzel. Bitişik yazıda ise farklı şekilde yazma şansımız kalmıyor. Bitişik el yazısına alışık değilim.” sözleriyle bitişik eğik yazıya alışmadığını, bir diğeri; “Alışkanlık haline getirirsem kullanırım” diyerek, bitişik eğik yazıyı kullanacağını belirtmektedir.

Branş öğretmenlerinin 5’i öğrencilerin yazdığını (normal hızda), 2’si hızlı, 2’si de öğrencilerin yazı hızını erken sınıflarda yavaş ilerleyen sınıflarda hızlı bulduğunu belirtmektedir. Branş öğretmenleri, öğrencilerin bitişik eğik yazıyı normal hızda yazdıklarını belirtmektedir. Öğretmenlerden biri; “Çok yavaş. Üç kelime bir cümleyi 7-8 sn.” diyerek, bir diğeri de “El yazısında yavaş kalıyorlar. Temel yazıyı daha iyi kullanıyorlar.” sözleriyle öğrencilerin yavaş yazdığını açıklamaktadır. Öğrencilerin hızlı yazdığını belirten öğretmenlerden biri görüşünü; “Fazla hızlı yazıyorlar. Ama kelimeleri unutuyorlar, arada boşluk bırakıyorlar.” sözleriyle belirtmektedir. Öğrencilerin erken sınıflarda yavaş, ilerleyen sınıflarda hızlı yazdığını belirten öğretmenlerden biri görüşünü; “Dördüncü ve beşinci sınıflarda yazı hızı yavaş bu da zaman kaybına neden oluyor. İkinci kademenin yazı hızı ise normal.” diyerek, açıklamaktadır.

“Yazı Biçimleri Bilgisi” Temasından Elde Edilen Bulgular ve Yorum

“Yazı biçimleri bilgisi” teması iki şekilde yazı yazılır, üç şekilde yazı yazılır ve bir şekilde yazı yazılır olmak üzere üç alt temaya ayrılmaktadır. Öğrencilerin 34’üne göre iki, 5’ine göre üç, 2’sine göre bir şekilde yazı yazılmaktadır. Öğrencilerden sıraladıkları yazıların adlarını söylemeleri istenmiştir. Öğrenciler, iki şekilde yazıyı dik temel yazı ve bitişik eğik yazı olarak açıklamıştır. Dik temel yazıyı öğrencilerin 22’si düz, 9’u temel yazı, 2’si dik ve 1’i A, B, C, D olarak adlandırmaktadır. Bitişik eğik yazıyı öğrencilerin 12’si eğik, 5’i el yazısı, 2’si bitişik, 1’i bitişik eğik yazı olarak adlandırmaktadır. Üç şekildeki yazıyı öğrencilerin 2’sinin eğik-dik-bitişik, 2’sinin düz-eğik-bitişik, 1’inin el yazısı-düz yazı-İngilizce yazısı olarak açıkladıkları görülmüştür. Bir şekildeki yazıyı öğrencilerin 2’sinin el yazısı olarak adlandırdıkları görülmüştür. Öğrenciler bitişik eğik yazı ve dik temel yazı olmak üzere iki şekilde yazı yazıldığını bilmektedirler. Ancak yazıları tanımlarken farklı kavramlar kullanmaktadırlar. Öğrencilerin farklı kavramlar kullanmalarının nedeni, öğretmenlerinin, ailelerinin ya da üst sınıflardaki arkadaşlarının yazıları farklı adlandırmaları olabilir.

“Model Alma” Temasından Elde Edilen Bulgular ve Yorum

“Model alma” teması öğretmenler ve arkadaşlar olmak üzere iki alt temaya ayrılır. Öğrencilerin 35’i öğretmenleri, 6’sı arkadaşları gibi yazmak istemektedir. Öğrencilerin 28’i sınıf öğretmenleri, 3’ü İngilizce öğretmenleri, 1’i müzik öğretmenleri gibi yazmak istemektedir. Öğrencilerin açıklamalarından öğretmenlerini model aldıkları ve onun gibi

yazmak istedikleri ortaya çıkmaktadır. “Sınıf öğretmeni” gibi yazmak isteyen öğrencilerden biri görüşünü; “Çünkü öğretmenim çok güzel yazıyor.” sözleriyle, “İngilizce öğretmeni” gibi yazmak isteyen öğrencilerden biri görüşünü; “Çünkü düz yazıyı seviyorum, o da düz yazıyı seviyor.” diyerek, açıklamaktadır. “Arkadaşları” gibi yazmak isteyen öğrencilerin 4’ü özellikle “arkadaşları Ümran gibi” yazmak istemektedir. Ümran gibi yazmak isteyen öğrencilerden biri nedenini de şu şekilde açıklamaktadır: “Çünkü daha hızlı ve güzel yazıyor.”

“Öğretmen Etkisi” Temasından Elde Edilen Bulgular ve Yorum

“Öğretmen etkisi” teması öğretmenlerin öğrencilerden kullanmalarını istediği yazı biçimi ve öğretmen tepkisi olmak üzere iki alt temaya ayrılmaktadır. Öğretmenlerin öğrencilerden kullanmalarını istediği yazı biçimi alt teması dört kategoriye ayrılmaktadır. Öğrencilerin 22’si öğretmenlerinin tamamının bitişik eğik yazıyla, 19’u Sınıf Öğretmeni-Din Kültürü-Müzik-Çevre ve Trafik öğretmenlerinin bitişik eğik yazı ile, 17’si İngilizce öğretmenlerinin dik temel yazıyla ve 2’si Matematik öğretmeninin eğik ya da düz yazı ile yazmalarını istediğini belirtmektedir. Öğrenciler, İngilizce öğretmenin dışında, öğretmenlerinin tamamının bitişik eğik yazı yazmalarını istediğini belirtmektedir.

İngilizce öğretmenin öğrencilerin dik temel yazıyı kullanmasını istediği, sınıf öğretmeni uyarınca öğrencilerin bitişik eğik yazıyı kullanmasını engellemediği, ancak İngilizce öğretmenin tahtaya dik temel yazı ile yazmaya devam ettiği öğrencilerin açıklamalarında görülmektedir. Öğrencilerden biri: “Sınıf öğretmenimiz İngilizce öğretmenimize bitişik eğik yazı yazmalı demiş.” sözleriyle, bir diğer öğrenci de; “Öğretmenlerim el yazısı istiyor. İngilizce dersinde önce düz yazı yazıyorduk ama sınıf öğretmenim kızınca el yazısı yazıyoruz. Ama öğretmenimiz tahtaya düz yazı yazıyor.” diyerek, öğretmenlerinin tamamının “bitişik eğik yazı” ile yazmalarını istediğini açıklamaktadır.

Öğrencilerden, öğretmenlerinin istediği biçimde yazmadıklarında neler olduğunu açıklamaları istenmiştir. “Öğretmen tepkisi” alt teması dört kategoriye ayrılmaktadır. Öğretmenlerinin istediği biçimde yazmadıklarında öğretmenlerinin tepkilerini; öğrencilerin 11’inin kızıyorlar ve tepkilerini sözle anlatıyorlar, 9’unun kızıyorlar ve tepkilerini davranışla gösteriyorlar, 7’sinin bir şey demiyorlar, yapmıyorlar şeklinde açıkladıkları görülmüştür. Ayrıca 18 öğrenci öğretmenlerinin sadece kızdığını belirtirken hiçbir açıklama yapmamıştır. Öğretmenlerin bitişik eğik yazı kullanılmasını sağlamaya çalıştıkları ve bazen de baskı yaptıkları söylenebilir. Öğrencilerden biri; “Sen neden böyle yazıyorsun. Biz sana bitişik eğik yazı öğretmedik mi?” sözleriyle, bir diğeri de; “Kızıyorlar. Sınıf öğretmenim, biz sana bitişik eğik yazı öğrettik. Neden düz yazı yazıyorsun?” diyerek, öğretmenlerinin “kızıyorlar ve tepkilerini sözle anlatıyorlar” sözlerini açıklamaktadır.

Öğrencilerin açıklamalarından, sınıf öğretmenlerinin bitişik eğik yazı kullanılması için çaba gösterdiği ve çocukları ikna edici konuşmalar yaptığı görülmektedir. Öğretmenlerinin sadece kızdığını belirten öğrencilerden biri durumu; “Önce İngilizce

dersinde düz yazı yazıyorduk sonra el yazısı yazdık. Çünkü biz liseye kadar el yazısı yazacaktık. Kızıyorlar, yazmayın diyorlar.” sözleriyle, “öğretmenlerinin bir şey yapmadığını, söylemediğini” belirten öğrencilerden biri de; “İngilizce öğretmenim düz istiyor. Biz daha büyümediğimiz için eğik yazmamız gerekiyor.” diyerek açıklamaktadır.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Yazı yeterliliği, sadece okul çağındaki akademik başarı için değil yetişkinlik boyunca da kritik bir beceridir. Bu iletişimin birincil şekli, okulun içinde ve dışında, teknolojik cihazların yaygın kullanımına rağmen temel beceri olmaya devam etmektedir (Feder ve Majnemer, 2007). Yazma becerisi, ilköğretimde kazandırılmaya başlanan temel becerilerden biridir. İlköğretim kademesinde görev yapan, okulöncesi, sınıf ve branş öğretmenlerinin yazı öğretimi sürecinde koordinasyon içerisinde çalışmaları gerekmektedir ve zaten ilköğretim programı, okul öncesi programla birlikte öğrencinin yazı öğretiminin sürekliliğini desteklemektedir. 2005 yılından itibaren kullanılan bitişik eğik yazı, 2008-2009 eğitim yılından itibaren ilköğretim birinci kademe öğrencileri ve sınıf öğretmenlerinin yanında branş öğretmenlerini de etkilemeye başlamıştır. Bu nedenle sınıf ve branş öğretmenleri ile bitişik eğik yazıyı ilk kez kullanan dördüncü sınıf öğrencilerinin yazı biçimleri ile ilgili görüşleri araştırılmıştır.

Öğretmenler, günlük yaşamda yazıyı zorunluluktan, duygu ve düşüncelerini ifade etmek için ve mesleki nedenlerle kullanmakta, öğrenciler ise zorunluluktan yazı yazmaktadır. Öğrencilerin yazı yazma ile ilgili duyguları olumludur, öğrenciler yazı yazmayı sevmektedir ve genel olarak kendi yazılarını “iyi” bulmaktadırlar. Öğretmenlerin yazı yazmayı sevmedikleri ya da bazen sevdikleri görülmektedir.

Öğrenciler bitişik eğik yazı ile yazmak istemektedir, bitişik eğik yazıyı zorunlu oldukları için değil, güzel ve kolay yazıldığı için tercih etmektedir. Bunun yanında bitişik eğik yazıyı bazen kullanan ya da hiç kullanmayan öğrencilerin de bulunmasının nedeni, bazı öğretmenlerin sınıfta dik temel yazı kullanması olabilir. Öğretmenler günlük hayatta dik temel yazıyı kullanırken, sınıfta bitişik eğik yazı kullanmaktadır. Ancak sınıfta bitişik eğik yazı kullanmayan öğretmenler de önemli orandadır.

Sınıfta bitişik eğik yazıyı tercih eden öğretmenler, zorunluluk; dik temel yazıyı tercih eden öğretmenler ise alışkanlık nedeniyle bu yazıyı kullanmaktadır. Öğretmenler dik yazıyı kullanma gerekçelerini “*ilkokuldan beri kullanıyorum*” şeklinde açıklamaktadır. Öğretmenlerin ikisi sınıfta iki yazı biçimini de kullandıklarını belirtmektedir. Sınıfta iki farklı yazının kullanıldığını görmek öğrenci için sıkıntı yaratabilir. Öğrencinin karışık ya da karma bir yazı yazmasına neden olabilir. Bu da ilerleyen sınıflarda yazının “okunabilirliğini” ve “hızını” olumsuz etkileyebilir. Bunun yanında araştırma sonucunda öğrencilerin, öğretmenlerini model aldıkları ve öğretmenleri gibi yazmak istediği belirlenmiştir. Bu durumda öğretmenler dik temel yazı yazmak istediğinde öğrenciler arasında da dik temel yazı yazmak isteyenler olabilecektir.

Öğretmenler, bitişik eğik yazıyı öğrenciler için zorlayıcı, yorucu bulmakta ve öğrencilerin yazılarının da düzensiz ve dağınık olduğunu belirtmektedir. İki öğretmen de iki yazı biçiminin birlikte öğretilmesi gerektiğini ve yazı biçimi seçiminin öğrenciye bırakılması gerektiğini savunmaktadır. Öğretmenler birinci sınıfa dik temel yazı, en çok kullanılan yazı, ile başlanması gerektiğini savunmaktadır. Wallace ve Schomer (1974), iki yazı biçiminin öğretilmesinin çağdışı olduğunu, öğrencilerin teknoloji merkezli sınıflarda ve modern iş dünyasında bitişik eğik yazıya ihtiyacı olmadığını belirtmektedir. Öğretmenlerden biri de birinci sınıfta yazı öğretiminin olmaması gerektiğini, sadece okumanın öğretilmesi gerektiğini belirtmektedir.

Öğretmenler birinci sınıfta bitişik eğik yazının kullanılmasına olumsuz bakmaktadır ve birinci sınıfta yazı öğretimine dik temel yazı ile başlanması gerektiğini savunmaktadır. Bu alanda yapılan araştırmalardan bir kısmı araştırma sonucunu desteklerken bazıları da desteklememektedir. Öğretmenlerin bitişik eğik yazının kullanılmasına olumsuz baktıklarını ortaya koyan çalışmalarda (Korkmaz, 2006; Çevik, 2006; Yıldırım, 2007), sınıf öğretmenlerinin ses temelli cümle yönteminin uygulamasında en fazla sorunu bitişik eğik yazıda yaşadığı, bitişik eğik yazı çalışmalarının öğretmenleri yordduğu bulunmuştur. Öğretmenlerin bitişik eğik yazının kullanılmasına olumlu baktıkları çalışmalarda (Kanmaz, 2007; Doğan, 2007; Yıldırım, 2008), öğrencilerin bitişik eğik yazıyı yazmada ve okumada zorlanmadıkları; öğrencilerin bitişik eğik yazı ile yazmayı öğrenmeleri sırasında güçlük yaşadıkları fakat daha düzgün yazı yazma becerisi edindikleri bulunmuştur. Add ve Wylie (1973, Akt: Peck, Askov ve Fairchild, 1980), Graham ve arkadaşları (2008) iki yazı biçiminin de öğretilmesi gerektiğini ancak dik temel yazının okul öncesi ya da birinci sınıfta, bitişik eğik yazının ikinci ya da üçüncü sınıfta öğretilmesi gerektiğini bulmuşlardır.

Sınıf öğretmenleri, öğrencilerinin branş derslerinde bitişik eğik yazıya alışkanlıktan ve zorunluluktan devam edeceklerini savunmaktadır. Sınıf öğretmenleri, öğrencilerin bitişik eğik yazıya devam edebilmesi için kendilerine ve branş öğretmenlerine önemli görevler düştüğünü belirtmektedir. Öğrencilerinin belki devam edeceğini belirten öğretmenler ise beşinci sınıfın sonuna kadar öğrencilerin kendi kontrollerinde bitişik eğik yazıya devam edeceklerini fakat ikinci kademedeki branş öğretmenlerinin bitişik eğik yazı kullanmaması nedeniyle öğrencilerin yazılarını değiştirebileceklerini savunmaktadır.

Branş öğretmenleri bir sınıf öğretmenin de belirttiği gibi öğrencilerin yazılarını okuyamamaktadır. Bayraktar (2006), Kazu ve Ersözlü (2006), Turan, Gözler ve Erdoğan (2007), Başaran (2006), Yurduseven (2007), Bektaş (2007) araştırmalarında bitişik eğik yazının eğikliğinin korunması, okunaklı yazma, harflerin büyüklüklerini ayarlama konusunda problemler olduğunu belirlemiştir. Diğer yandan Özdemir (2008) bitişik eğik yazının akıcı ve kesintisiz olduğundan yazma hızını artırdığını ve harflerin doğru yazımını desteklediğini ortaya koymuştur.

Branş öğretmenleri içerisinde bitişik eğik yazıya devam edeceklerin ve etmeyeceklerin sayısı birbirine yakındır. Bitişik eğik yazıyı kullanmak isteyen bazı öğretmenlerin ve bu yazıyı kullanmak istemeyen öğretmenlerin bu konuda

eğitimlerinin, bilgilerinin yeterli olmadığı görülmektedir. Zaner-Bloser (1993) şirketinin Amerika Birleşik Devletleri'nde okulöncesinden altıncı sınıf öğretmenine 4970 öğretmene ulaştığı araştırmada; öğretmenlerin sadece % 36'sının lisansta yazı öğretimiyle ilgili eğitim aldığı belirlenmiştir (Akt:Graham, Weintraub, 1996). Turan, Gözler ve Erdoğan (2007), Kazu ve Ersözlü (2006), Acat ve Özsoy (2006), Durukan & Alver (2008), Yıldırım (2008) yaptıkları çalışmalarda sınıf öğretmenlerinin bitişik eğik yazı öğretimi ile ilgili yeterli bilgiye sahip olmadıklarını ya da yeterli hizmetiçi eğitim almadıklarını ortaya koymuşlardır. Lisans eğitimlerinde “yazı öğretimi ile ilgili ders” almalarına rağmen, sınıf öğretmenleri bitişik eğik yazı konusunda kendilerini yetersiz görmektedir. Bu nedenle branş öğretmenlerinin lisans eğitimlerinde yazı öğretimiyle ilgili ders alamamalarından dolayı bu sıkıntıları yaşamaları doğal kabul edilebilir.

Branş öğretmenleri, öğrencilerin normal hızda yazdığını belirtmektedir. Öğrencilerin hızlı yazdığını düşünen öğretmenler, öğrencilerin okunaklı yazmadıklarını düşünmektedirler. Turan, Gözler ve Erdoğan (2007) öğrencilerin bitişik eğik yazılarının kısmen hızlı olduğunu bulmuşlardır. Bunun yanında öğrencilerin yazı hızlarının karşılaştırıldığı uygulamalı çalışmalarda (Graham, Weintraub & Berninger, 1998; Trap-Porter, Cooper, Hill, Swisher & Lanunziata, 1984), bitişik eğik yazının hızlı yazılmadığı bulunmuştur.

Öğrencilere göre dik temel yazı ve bitişik eğik yazı olmak üzere iki şekilde yazı yazılmaktadır. Öğrenciler bitişik eğik yazıyı; bitişik, bitişik eğik yazı, el yazısı, eğik olarak adlandırmaktadır. Öğrenciler dik temel yazıyı; düz, dik, temel yazı olarak adlandırmaktadır. Öğretmenler ise dik temel yazıyı; düz yazı, normal yazı, dik temel yazı, dik temel harfler olarak, bitişik eğik yazıyı ise eğik el yazısı, bitişik eğik yazı ve el yazısı olarak adlandırmaktadır. Öğretmen ve öğrenciler bitişik eğik ve dik temel yazıyı farklı şekillerde adlandırmakta, adlandırmalarda bir bütünlük görülmemektedir. Öğretmenlerin farklı kavramlar kullanmaları doğal sayılabilirken, bitişik eğik yazı ile yazı öğrenmeye başlayan öğrencilerin farklı kavramlar kullanmaları dikkat çekicidir.

Araştırma sürecinde de yazı biçimlerinin adlandırılmasında sıkıntılar yaşanmıştır. Araştırmada “dik temel yazı ve bitişik eğik yazı”nın ikisini de kapsayacak kavram kullanımında sıkıntı yaşanmıştır. İngilizce’de “handwriting” kavramının çevirisi olarak, Türkçe’de “el yazısı” kavramı kullanılamamaktadır; çünkü el yazısı, çoğu zaman “bitişik eğik yazı” anlamında kullanılmaktadır. Bu çalışmada “dik temel yazı ve bitişik eğik yazı” için “yazı biçimleri” kavramı kullanılmıştır. Aslında dik temel yazı da bitişik eğik yazı da elle yazılmaktadır, “el yazısı” kavram olarak iki yazıyı da kapsamaktadır.

İngilizce öğretmenin dışında, öğretmenlerin tamamı öğrencilerin bitişik eğik yazı yazmasını istemektedir. Öğretmenler, bitişik eğik yazı kullanılmasını sağlamaya çalışmakta ve bu konuda bazen baskı da yapmaktadır. Öğrenciler, öğretmenlerinin yazısını örnek almaktadır.

Dördüncü sınıf öğrencileri bitişik eğik yazı yazmaktadır. Branş derslerinde branş öğretmenlerinin dik temel yazı kullanmaya başlaması, öğrencilerin yazı konusunda karışıklık yaşamasına neden olabilir. Bunun yanında altı, yedi ve sekizinci sınıfa devam

ederken öğrencilerin yazılarında meydana gelen değişiklikler, yazılarda “okunaklık” ve “hız” konusunda önemli sorunlar yaşanmasına neden olabilir. Özellikle son dönemde yazı ile ilgili yapılan araştırmaların bir kısmı da öğrenci yazılarının “okunaklık düzeyini ve hızını” araştırmaktadır (Roaf, 1998; Ziviani, Watson-Will, 1998; Graham, Berninger, Weintraub, ve Schafer, 1998; Graham, Weintraub ve Berninger, 1998). Yapılan araştırmalar da gösteriyor ki hangi yazı biçimi kullanılırsa kullanılsın temelde yazılan yazının okunaklılığı ve hızı ön plana çıkmaktadır. Yazının “okunaklık ve hızı” da büyük ölçüde yazı öğretimine dayanmaktadır. Yazı yazma ile ilgili okulun başlangıcında öğrenilen her şey çocukları uzun yıllar etkileyecektir. Eğer yazı öğretiminin nasıl yapılacağına dair rehberlik çok az yapılırsa, yazı yazmayı öğretmek ve öğrenmenin bir problem olacağı kabul edilmelidir (Sassoon, 2003). Yazma becerilerinin gereken şekilde kazanılmayışı; çocuğun yazısının, öğretmen ya da ilgili yetişkin tarafından algılanmasına ve harflerin doğru yazılmayışı ya da kelime içerisinde yazılmayışları, yazma sürecinin unsurları (fikir üretme, planlama vb.) üzerinde olumsuz etki yapar (Akyol, 2005).

Öğrencilerin doğru yazı becerilerini kazanabilmeleri ve bu becerilerini etkili kullanabilmeleri için yazı biçiminde gelecek yıllarda yaşanabilecek problemlere karşı önlemler alınması gerekmektedir. Yazı öğretimiyle ilgili alınacak önlemlerin ilköğretim birinci kademede yapılacak çalışmalarla belirlenmesi gerekmektedir, çünkü ilköğretim 4. ve 5. sınıftan başlayarak branş derslerinin ilköğretim programındaki ağırlığı artmaktadır. Bu problemleri belirlemek amacıyla çok sayıda öğrenci ve öğretmenin katılabileceği araştırmalar yapılabilir. Sık karşılaşılan problemler belirlendikten sonra, yazı öğretimini geliştirici uygulamalı çalışmalar yapılabilir ya da dik temel yazıdan bitişik eğik yazıya geçişi kolaylaştıracak yazı biçimleri kullanılabilir.

Branş öğretmenlerine bitişik eğik yazı öğretimi ile ilgili seminer verilebilir, öğrencilerin bitişik eğik yazı kullandıkları anlatılabilir. Belki de, araştırma sonucunun da gösterdiği gibi, öğretmenin baskı yapmak yerine öğrencilerin görebileceği her yerde bitişik eğik yazması yeterli olabilir. İlköğretim programlarında yapılan değişiklikler, öğretmen yetiştirme programlarına da yansıtılabilir. Branş öğretmeni yetiştirme programlarına “yazı dersi” konulabilir.

KAYNAKÇA

- Acat, B., Özsoy, U.(2006). Ses Temelli Cümle Yöntemiyle İlkokuma-Yazma Öğretiminde Karşılaşılan Güçlükler. *Ulusal Sınıf Öğretmenliği Kongresi Gazi Üniversitesi*. Ankara:Kök Yayıncılık, Bildiri Kitabı 1. Cilt.
- Adams, M. J. (1994). *Beginning to Read: Thinking and Learning about Print*. MIT Press.
- Akyol, H. (2005). *Türkçe İlkokuma Yazma Öğretimi*. 4. Baskı. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Akyol, H.(2006). *Türkçe Öğretim Yöntemleri*. Ankara: Kök Yayıncılık.

- Başaran, M.(2006). İlkokuma Yazma Öğretimi Sürecinde Öğrencilerin Yaptıkları Yazım Yanlışları. *Ulusal Sınıf Öğretmenliği Kongresi Gazi Üniversitesi*. Ankara: Kök Yayıncılık, Bildiri Kitabı 1.Cilt.
- Bayraktar, Ö. (2006). *İlköğretim Birinci Sınıf Öğrencilerinin Bitişik Eğik Yazıda Yaptıkları Hatalar*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim BilimleriEnstitüsü.
- Bektaş, A.(2007). *Ses Temelli Cümle Yöntemiyle Gerçekleştirilen İlk Okuma-Yazma Öğretiminin Değerlendirilmesi*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Çevik, S. O. (2006). *Birinci Sınıf Öğretmenlerinin İlkokuma Yazma Öğretiminde Ses Temelli Cümle Yöntemine İlişkin Görüşleri (Bursa İli Örneği)*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Doğan, B. (2007). Denizli İli İlköğretim Okullarında Çalışan Birinci Sınıf Öğretmenlerinin Ses Temelli Cümle Yöntemine İlişkin Görüşleri. *AİBÜ Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(1). 21.04.2009 tarihinde [Online]:[http:// www. efdergi. ibu.edu.tr](http://www.efdergi.ibu.edu.tr). adresinden indirilmiştir.
- Durukan, E., Alver, M. (2008). Ses Temelli Cümle Yönteminin Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 1(5).
- Engin, G. (2006). İlkokuma Yazma Öğretimi Uygulamalarında Öğretmen Görüşleri ve Yaşanan Sorunlar. *Ulusal Sınıf Öğretmenliği Kongresi Gazi Üniversitesi*.Ankara: Kök Yayıncılık, Bildiri Kitabı 2. Cilt.
- Feder, K., Majnemer, A. (2007). Handwriting development, competency, and intervention. *Developmental Medicine & Child Neurology*, 49, 312–317.
- Graham, S., Harris, K. R., Mason, L., Fink-Chorzempa, B., Moran S. ve Saddler, B. (2008). How do primary grade teachers teach handwriting? A national survey. *ReadWrit.*, 21, 49-69.
- Graham, S., Weintraub, N. ve Berninger, V. W.(1998). The Relationship Between Handwriting Style and Speed and Legibility. *The Journal of Educational Research*, 91(5), 290-296.
- Graham, S., Berninger, V., Weintraub, N. ve Schafer, W. (1998). Development of Handwriting Speed and Legibility in Grades 1-9. *The Journal of Educational Research*, 92 (1).
- Graham, S., Weintraub, N. (1996). A Review of Handwriting Research: Progress and Prospects from 1980 to 1994. *Educational Psychology Review*, 8 (1), 7-87.
- Gülbaş Ç., Ç.(2008). *Yeni İlköğretim 1. Sınıf İlkokuma Yazma Dersi Öğretim Programı Uygulamasına Yönelik Öğretmen Görüşleri*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Muđla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Hamstra-Bletz, L., Blöte, W. A. (1993). A Longitudinal Study on Dysgraphic Handwriting in Primary School. *Journal of Learning Disabilities*, 26 (10), 689-699.
- İlköğretim Türkçe Dersi 1-5. Sınıflar Öğretim Programı ve Kılavuzu. (2005). *Milli Eğitim Yayınları*.
- Kanmaz, A. (2007). *Ses Temelli Cümle Yöntemini Uygulayan Birinci Sınıf Öğretmenlerinin Yöntem Hakkındaki Görüşleri ve Öğrencilerin Okuma Yazma Becerilerini Değerlendirmeleri (Denizli İli Örneği)*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kavak, Y., Aydın, A. ve Altun, S. A. (2007). *Öğretmen Yetiştirme ve Eğitim Fakülteleri (1982- 2007)(Öğretmenin Üniversitede Yetiştirilmesinin Değerlendirilmesi)*. Ankara:Yükseköğretim Kurulu Yayınları. 15.02.2009 tarihinde [Online]:http://www.yok.gov.tr/duyuru/yok_ogretmen_kitabi.pdf. adresinden indirilmiştir.
- Kayıkcı, K. (2008). İlköğretim Müfettişleri ve Öğretmenlerin Ses Temelli Cümle Öğretim Yönteminin Uygulamasına İlişkin Görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 55.
- Kazu, H., Ersözülü, Z. N. (2006). Yeni Müfredatla Gelen Bitişik Eğik Yazıya İlişkin Öğretmen Görüşleri. *Ulusal Sınıf Öğretmenliği Kongresi Gazi Üniversitesi*. Ankara: Kök Yayıncılık, Bildiri Kitabı 2. Cilt.
- Koenko, K.(1986). *Handwriting instruction: What do we know?* ED 272923.
- Korkmaz, İ. (2006). Yeni İlköğretim Programlarının Öğretmenler Tarafından Değerlendirilmesi. *Ulusal Sınıf Öğretmenliği Kongresi Gazi Üniversitesi*. Ankara: Kök Yayıncılık, Bildiri Kitabı 2. Cilt.
- Koç, N.(2007). İlk Okuma Yazma Öğretiminde Eğik Bitişik Yazı Tercihi Doğru mu? *VI. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu, Eskişehir*.
- MEB İlköğretim Okulu Ders Kitapları, 1. Sınıf. (2000). *Milli Eğitim Yayınları*.
- MEB İlköğretim Okulu Ders Kitapları, 2. Sınıf. (2000). *Milli Eğitim Yayınları*.
- Ocak, G., Ertürk, İ. ve Karaca, N. H.(2007). Bitişik Eğik Yazı Yazmada İlköğretim Birinci Sınıf Öğrencilerinin Zorlandıkları Harfler Üzerine Bir Değerlendirme. *VI. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu, Eskişehir*.
- Özdemir, N. (2008). *İlköğretim I. Kademe Yazı Öğretiminde Etkinliklerin Değerlendirilmesi*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Peck, M., Askov, E. N. ve Fairchild, S. H. (1980). Another Decade research in Handwriting Progress and Prospect in the 1970s. *The Journal of Educational Research*, 73.

- Purcell-Gates, V. (2004). Ethnographic Research. In N. K. Duke & M. H. Mallette (Eds), *Literacy Research Methodologies* (92-113). New York London: The Guilford Pres.
- Renaud, A. J., Groff, P. J. (1966). Parents' Opinions about Handwriting Styles. *Elementary English*, 43 (8), 873-876. ED 036 505.
- Roaf, C. (1998). Slow Hand: A secondary school survey of handwriting speed and legibility. *Support for Learning*, 13 (1), 39-42.
- Sassoon, R. (2003). *Handwriting: the way to teach it*. Second edition.London: Sage Publication.
- Şahinel, M., Karasu, M. (2007). Türkçe 1-5. Sınıflar Öğretim Programı İlkokuma Yazma Öğretimine İlişkin Öğretmen Görüşleri. *VI. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu, Eskişehir*.
- Tok, Ş., Tok, N. T. ve Mazı, A. (2008). İlkokuma Yazma Öğretiminde Çözümleme ve Ses Temelli Cümle Yöntemlerinin Değerlendirilmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 53, 123-144.
- Trap-Porter, J., Cooper, J.O., Hill, D.S., Swisher, K. ve Lanunziata, L.J. (1984). D'Nealian and Zaner-Bloser Manuscript Alphabets and Initial Transition to Cursive Handwriting. *Journal of Educational Research*, 77(6), 343-345.
- Turan, M., Gözler, A. ve Erdoğan, B.(2007). Birleştirilmiş Sınıflarda Görev Yapan Sınıf Öğretmenlerinin Ses Temelli Cümle Yöntemine İlişkin Görüş Ve Önerileri. *VI. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu, Eskişehir*.
- Uğuz, S. (2006). *Ses Temelli Cümle Yönteminin Öğretmenler Tarafından Algılanma Biçimleri ve Uygulamada Karşılaşılan Güçlükler*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Afyon Kocatepe Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Uruş, H. B.(2003). *İlköğretim Yazı Öğretimi Programının 2. Kademe Uygulamasının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Uslu, S. (1998). *İlkokul 1.,2.,3. Sınıflarda Yazı Öğretim Etkinliğinin Değerlendirilmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Uzar, N.S.(1999). *Türkiye'de İlköğretim Basamağında Yazı Eğitimi ve Yazı Öğretimi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Wallace, R. R., Schomer, J. H. (1994). Simplifying Handwriting Instruction For The 21st Century. *Education*, 114(3), 413-417.
- Yıldırım, A., Şimşek, H. (2005). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınevi.
- Yıldırım, K. (2007). Yazılı Program ve Uygulanan Program Kavramları Açısından Ses Temelli Cümle Yönteminin Değerlendirilmesi. *Milli Eğitim*, 175, 25-46.

Yıldırım, M. (2008). *Birleştirilmiş Sınıflı İlköğretim Okullarında Ses Temelli Cümle Öğretimi Yöntemi İle İlk Okuma Yazma Öğretimi Sırasında Karşılaşılan Güçlükler*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Yurduseven, S. (2007). *İlkokuma Yazma Programının Öğretmen Görüşleri Çerçevesinde Değerlendirilmesi*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Ziviani, J., Watson-Will, A.(1998). "Writing speed and legibility of 7-14-year-old school students using modern cursive script." *Australian Occupational Therapy Journal*, 45, 59-64.

<http://www.dnealian.com/compare.html>.

<http://www.zaner-bloser.com/educator/products/handwriting>.

İletişim/Correspondence

Yrd. Doç. Dr. Derya ARSLAN
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi
Eğitim Bilimleri Bölümü Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı,
deryaarslan@mehmetakif.edu.tr
0248 2134038

Havva ILGIN
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi,
havvailgin@hotmail.com